Yönetici Sessizli?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yönetici Sessizli?i Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33406

ARABPSYCHOLOGY.COM

Öz

Yönetici Sessizli?i Ölçe?i, 2017 y?l?nda Berna Aysen taraf?ndan doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi? bir ölçektir. Bu çal??man?n temel amac?, üniversitelerdeki yönetici sessizli?i olgusunun örgütsel davran?? içindeki teorik temellerini incelemek ve bu karma??k yap?y? sistematik olarak ölçebilecek güvenilir ve geçerli bir araç sunmakt?r. Ölçek, yöneticilerin sessiz kalma nedenlerini, bu sessizli?in potansiyel sonuçlar?n? ve yöneticilerin sessizli?e kar?? genel tutumlar?n? ölçmeyi hedefleyen üç ana alt boyuttan olu?maktad?r.

Yap?lan psikometrik analizler, ölçe?in iki ana alt boyutunun (Nedenler ve Sonuçlar) yüksek iç tutarl?l??a sahip oldu?unu (s?ras?yla 0,847 ve 0,873) göstermektedir. Ancak, tutum alt boyutunun güvenirli?i dü?ük bulunmu?tur (0,513). Ölçe?in yap?sal geçerli?i, Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizleri (DFA) ile test edilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Yönetici sessizli?i, örgütsel sessizlik, ölçek geli?tirme, üniversite yönetimi, akademik yönetim, psikometri, liderlik.

Yazarlar

Berna Aysen

Amaç

Yönetici Sessizli?i Ölçe?i'nin temel amac?, akademik kurumlarda (üniversitelerde) görev yapan yöneticilerin, örgütsel sorunlar, çat??malar veya zorluklar kar??s?nda sergiledikleri **sessizlik davran???n?** ve bu davran???n alt?nda yatan motivasyonlar? ölçmektir. Ölçek, bu fenomenin üç farkl? boyutunu ayr? ayr? ele alarak, yöneticilik prati?indeki bu kritik olguyu derinlemesine analiz etmeyi sa?lamaktad?r.

Ölçek geli?tirme çal??mas?, **yönetici sessizli?i** kavram?n?n teorik çerçevesini olu?turmak ve bu alandaki gelecekteki ampirik ara?t?rmalar için güvenilir bir zemin haz?rlamak üzere tasarlanm??t?r. Bu araç, özellikle üniversite yönetimindeki karar alma süreçleri ve ileti?im dinamikleri hakk?nda önemli bilgiler sunmay? amaçlamaktad?r.

Yap?

Ölçek, literatürde genellikle **örgütsel sessizlik** kavram?n?n yönetici rolüne özgü bir alt türü olarak tan?mlanan **Yönetici Sessizli?i** yap?s?n? ölçmektedir. Yönetici sessizli?i, bir yöneticinin,

ARABPSYCHOLOGY.COM

organizasyonun refah? veya i?leyi?i için kritik olabilecek bilgileri, görü?leri veya endi?eleri, çe?itli iç veya d?? bask?lar nedeniyle kasten ifade etmekten kaç?nmas? durumu olarak kavramsalla?t?r?lm??t?r.

Ölçek, bu karma??k yap?y? üç ana alt boyutta incelemektedir:

Yönetici Sessizli?inin Nedenleri: Yöneticinin çat??madan kaç?nma, üst yönetim bask?s? veya ki?isel ili?kileri koruma gibi sessiz kalma motivasyonlar?.
Yönetici Sessizli?inin Sonuçlar?: Sessiz kalma davran???n?n birim veya organizasyon üzerindeki alg?lanan olumsuz etkileri.
Yönetici Sessizli?i Tutumu: Yöneticinin genel olarak sessiz kalma eylemine yönelik benimsedi?i yakla??m veya e?ilim.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini test etmek amac?yla hem aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) hem de do?rulay?c? faktör analizi (DFA) yöntemleri kullan?lm??t?r. AFA sonucunda elde edilen faktör yap?lar?n?n do?rulu?u, DFA ile test edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak öngörülen alt boyut yap?s?n? ampirik olarak destekleyip desteklemedi?ini de?erlendirmeyi amaçlam??t?r.

Do?rulay?c? faktör analizinde (DFA) modelin uyum iyili?i, **LISREL** yaz?l?m? kullan?larak incelenmi?tir. Modelin kabul edilebilirli?ini de?erlendirmek için çe?itli uyum indeksleri kullan?lm??t?r. Bu indeksler aras?nda X^2 /df (ki-kare/serbestlik derecesi oran?), RMSEA (Yakla??k Hata Karekökünün Ortalamas?), GFI (?yilik Uyum ?ndeksi), AGFI (Ayarlanm?? ?yilik Uyum ?ndeksi), SRMR (Standartla?t?r?lm?? Kök Ortalama Kare Kal?nt?) ve CFI (Kar??la?t?rmal? Uyum ?ndeksi) ile NFI (Normlanm?? Uyum ?ndeksi) de?erleri yer almaktad?r. Bu de?erlerin incelenmesi, ölçe?in yap?sal geçerli?inin kabul edilebilir düzeyde oldu?unu göstermi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???n? ve güvenilirli?ini de?erlendirmek için **Cronbach Alfa** katsay?lar? hesaplanm??t?r. Alt boyutlara ili?kin elde edilen güvenilirlik katsay?lar?, ölçe?in genel olarak yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu göstermekle birlikte, bir alt boyutta dikkatli yorumlanmas? gereken sonuçlar ortaya ç?km??t?r.

Alt boyutlara göre güvenilirlik sonuçlar? a?a??da özetlenmi?tir:

Yönetici Sessizli?inin Nedenleri Alt Boyutu: Toplam 16 maddeden olu?an bu alt boyut için Cronbach Alfa katsay?s? 0,847 olarak bulunmu?tur. Bu sonuç, alt boyutun **yüksek düzeyde güvenilir** oldu?unu i?aret etmektedir.
Yönetici Sessizli?inin Sonuçlar? Alt Boyutu: Toplam 11 maddeden olu?an bu alt boyut için

ARABPSYCHOLOGY.COM

Cronbach Alfa katsay?s? 0,873 olarak tespit edilmi?tir. Bu sonuç da, alt boyutun iç tutarl?l???n?n **yüksek düzeyde** oldu?unu göstermektedir.
Yönetici Sessizli?i Tutumu Alt Boyutu: 3 maddeden olu?an bu k?sa alt boyut için Cronbach Alfa katsay?s? 0,513 olarak hesaplanm??t?r. Bu katsay?n?n kabul edilebilir güvenilirlik e?i?inin alt?nda olmas? nedeniyle, bu alt boyutun güvenilirli?inin **dü?ük derecede** oldu?u sonucuna var?lm??t?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü ortaya koymak amac?yla ilk olarak **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) gerçekle?tirilmi?tir. AFA, ölçe?in maddelerinin hangi teorik alt boyutlar alt?nda topland???n? ke?fetmek için kullan?lm??t?r. Bu analiz sonucunda belirlenen faktör yap?s?, daha sonra istatistiksel olarak daha kat? bir test olan **Do?rulay?c? Faktör Analizine** (DFA) tabi tutulmu?tur.

DFA, LISREL istatistiksel paket program? kullan?larak yürütülmü?tür. Bu a?amada, öngörülen üç faktörlü modelin (Nedenler, Sonuçlar, Tutum) veri setine ne kadar iyi uyum sa?lad??? de?erlendirilmi?tir. Uyum indeksleri (X^2 /df, RMSEA, GFI, AGFI, SRMR, CFI, NFI) incelenerek, aç?mlay?c? analizde elde edilen de?i?kenlerin gerçekten de amaçlanan faktör yap?lar?na ait olup olmad?klar? kesinle?tirilmi?tir.

Araç

Test Tipi: Geli?tirme (Orijinal bir psikometrik ölçek geli?tirme çal??mas?)

Format: 5'li Likert Ölçe?i. Derecelendirme seçenekleri ?unlard?r: "1: Kesinlikle kat?lm?yorum", "2: Kat?lm?yorum", "3: Karars?z?m", "4: Kat?l?yorum" ve "5: Kesinlikle kat?l?yorum".

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite yöneticileri ve akademik personel

Ya? Grubu: Yeti?kin (Organizasyonel ortamda çal??an)

Popülasyon Detaylar?: Çal??ma, üniversitelerde görev yapan akademik ve idari pozisyonlardaki yöneticiler üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim (Self-Report) ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

Yönetici, sessizlik, örgütsel psikoloji, Cronbach Alfa, faktör analizi, akademik yönetim, Likert.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresi: bernaaysen@mersin.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin (2017 çal??mas? itibar?yla).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek geli?tirme çal??mas? 2017 y?l?nda tamamlanm??t?r. Ölçek, bir doktora tezinin parças? olarak geli?tirildi?inden, akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlarda yazar?n izninin al?nmas? tavsiye edilir. Ticari kullan?m veya geni? çapl? uygulamalar için yazarla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Yazar?n e-posta adresi: bernaaysen@mersin.edu.tr

Kaynaklar

Aysen, B. (2017). *Üniversitelerde yönetici sessizli?inin teorik temelleri ve Yönetici Sessizli?i Ölçe?i geli?tirme çal??mas?*. (Yay?nlanmam?? Doktora Tezi). Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.

Ölçek çal??mas?n?n orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: yonetici-sessizligi-olcegi-toad.pdf

Yönetici Sessizli?i Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki maddeler, ölçe?in orijinal çal??mas?ndan al?nm?? örnek maddelerdir. Ölçe?in tamam? için orijinal kayna?a ba?vurulmas? gerekmektedir.

Birimde sorun ç?ks?n istemem.
Çal??anlar?mla ili?kilerimi bozmak istemem.
Yönetici ben olsam da, üst yönetim karara müdahale edebiliyor.
Çal??anlar?n bana kar?? cephe almas?n? istemem.
Birimde çat??ma yaratmak istemiyorum.
Üst yönetim baz? sorunlar?n üzerine gitmemi istemiyor.
Üst yönetimle yak?nl??? olan personeli yönetmek zor.

ARABPSYCHOLOGY.COM